

การพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารและทักษะการร่วมมือ โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย ในรายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
Development of Communication Competency and Collaboration Skill
Using REAP Strategy Combined with Small Group Discussions
in Thai Language Subject for Grade 9 Students

กนิชนันท์ ใจบุญ^{1*}, คะเนยะ อ่อนนาง² และสมเกียรติ อินทสิงห์³
Kanitnun Jaiboon^{1*}, Kaneya Oonnang² and Somkiart Intasingh³

¹นักศึกษาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹Graduate in Curriculum and Instruction Division, Faculty of Education, Chiang Mai University

²อาจารย์ ดร. สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

²Dr. of Curriculum and Instruction Division, Faculty of Education, Chiang Mai University

³รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

³Associate Professor Dr. of Curriculum and Instruction Division, Faculty of Education, Chiang Mai University

*Corresponding author Email: kanitnun54@gmail.com

(Received: May 12, 2025; Revised: June 9, 2025; Accepted: June 10, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาภาษาไทย หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย และ 2) ศึกษาทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างเรียนโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียน สันป่าตองวิทยาคม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย จำนวน 5 แผน รวม 18 ชั่วโมง 2) แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสาร และ 3) แบบประเมินทักษะการร่วมมือ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที่ ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการประเมินสมรรถนะการสื่อสารหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) ทักษะการร่วมมือของนักเรียนระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อยจากการประเมินระหว่างเรียนจำนวน 5 ครั้ง นักเรียนมีทักษะการร่วมมืออยู่ในระดับดีถึงดีเยี่ยม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่กำหนด และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ : สมรรถนะการสื่อสาร, ทักษะการร่วมมือ, กลวิธีอาร์ อี เอ พี, การอภิปรายกลุ่มย่อย

ABSTRACT

This study aimed to 1) examine the communication competency of Grade 9 students in Thai language subject after implementing the REAP (Read, Encode, Annotate, Ponder) strategy combined with small group discussions, and 2) investigate the collaboration skill of Grade 9 students in Thai language subject during learning activities that employed the REAP strategy combined with small group discussions. The sample group consisted of 40 Grade 9 students from Sanpatong Wittayakom School, Sanpatong District,

Chiang Mai Province, during the second semester of the academic year 2024. The sample was selected using cluster sampling. The research instruments included 1) five lesson plans using the REAP strategy combined with small group discussions, 2) a communication competency assessment form, and 3) a collaboration skills assessment form. The data were analyzed using mean, percentage, standard deviation, and t-test. The findings revealed that: 1) the students' communication competency scores after instruction were significantly higher than the established criteria at the .01 level, and 2) the students' collaboration skills assessed five times during the learning activities using the REAP strategy combined with small group discussions were at good to excellent levels, meeting the established criteria, and showing an increasing trend.

Keywords: Communication Competency, Collaboration Skill, REAP Strategy, Small Group Discussions

บทนำ

โลกยุคปัจจุบันดำเนินไปด้วยความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ขณะที่รูปแบบการเรียนรู้ การทำงาน และการใช้บริการต่าง ๆ ได้เปลี่ยนผ่านสู่ระบบออนไลน์และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้คนจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะสำคัญเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ รวมถึงยอมรับความแตกต่างและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทของโลกที่เปลี่ยนไป (เสาวลักษณ์ พันธบุตร, 2560; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2568)

การพัฒนาเยาวชนของชาติให้สามารถเรียนรู้ ปรับตัว และใช้ชีวิตในโลกยุคปัจจุบัน ตลอดจนพัฒนาคุณลักษณะให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก พร้อมทั้งเตรียมเยาวชนสำหรับการเผชิญหน้ากับโลกอนาคตที่ไม่แน่นอนมีความสำคัญอย่างยิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency-based education: CBE) จึงได้ถูกนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษายุคปัจจุบันในฐานะแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะหลักที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต การทำงาน และการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัด และก้าวหน้าไปตามความสามารถของตน (รณิชัย สวัสดิ์ และ รัตนะ บัวสนธ์, 2565) การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะจึงมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีสมรรถนะหลักที่สำคัญจำเป็น และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้บ่มเพาะ พัฒนา ต่อยอดสมรรถนะหลักและสมรรถนะอื่นได้เต็มตามศักยภาพ ตามความจำเป็นเฉพาะเจาะจงของบุคคล (Personalization) เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเป็นองค์รวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

สมรรถนะการสื่อสารเป็นหนึ่งในสมรรถนะหลักที่สำคัญ กล่าวคือ การสื่อสารมีบทบาทสำคัญในโลกปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคที่ผู้คนต้องติดต่อสื่อสารกันอยู่ตลอดเวลาทั้งในชีวิตประจำวัน และในสื่อสังคมออนไลน์ การสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ การทำงาน และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ความสามารถในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นสมรรถนะสำคัญที่เด็กนักเรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ให้มีความรู้ความสามารถในด้านการสื่อสาร สามารถรับสารและส่งสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถ่ายทอดความนึกคิดให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันได้ (วัชรระ มารุ่งเรือง, 2562; Taylor, 2023)

ผู้ศึกษาได้ปฏิบัติการสอนรายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาพบสภาพปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสารของผู้เรียนที่ควรได้รับการพัฒนา คือ ผู้เรียนขาดการตีความ วิเคราะห์ ประเมินค่าสารเพื่อเข้าถึงความคิด ความรู้สึก และเจตนาของผู้ส่งสาร ขาดความสามารถในการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านช่องทางที่หลากหลาย รวมถึงขาดการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมอีกด้วย จากเหตุผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะโดยเฉพาะด้านการสื่อสาร

นอกจากสมรรถนะการสื่อสารที่ควรได้รับการพัฒนา ทักษะการร่วมมือ (Collaboration skill) เป็นหนึ่งในทักษะสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนาเช่นกัน World economic forum ได้ให้ความสำคัญกับทักษะการร่วมมือ โดยระบุว่าเป็นหนึ่งในทักษะสำคัญที่ต้องเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับโลกแห่งการทำงานที่ซับซ้อนในอนาคต (Starfish Labz, 2024) ดังนั้นการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารควรได้รับการพัฒนาควบคู่ไปกับทักษะการร่วมมือ สอดคล้องกับผู้ศึกษาได้สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนพบว่ายังคงขาดทักษะการร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อมีการมอบหมายให้ทำงานกลุ่มร่วมกัน ผู้เรียนขาดการวางแผนการทำงานร่วมกัน และขาดการมีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ดังนั้นทักษะการร่วมมือ จึงเป็นอีกทักษะสำคัญที่ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา

จากความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน การพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารควรพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะการร่วมมือของผู้เรียน เนื่องจากทั้งสองทักษะมีความเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกัน สมรรถนะการสื่อสารจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับสารและส่งสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และข้อมูลได้อย่างชัดเจน ขณะเดียวกันการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นจำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สมรรถนะการสื่อสารและทักษะการร่วมมือยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกลุ่ม และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในยุคปัจจุบันที่เน้นการทำงานเป็นทีมและการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนร่วมกัน (Trilling & Fadel, 2009)

จากการศึกษาทฤษฎีที่เหมาะสมสำหรับพัฒนาสมรรถนะการสื่อสาร ผู้ศึกษาพบว่ากลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสาร พัฒนาโดย Martin Eanet และ Anthony Manzo (1976) เป็นกลวิธีจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการรับรู้ ตีความ และส่งสารผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ กลวิธีนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เท่านั้น หากแต่ยังพัฒนาทักษะการคิด และการเขียน อันเป็นการสื่อสารที่สำคัญควบคู่กันไปด้วย ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสาร เนื่องจากมุ่งส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาอย่างลึกซึ้งผ่านกระบวนการสร้างความหมายและการประมวลข้อมูลอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การอ่าน (Read) อ่านบทอ่านที่กำหนดไว้ ขั้นที่ 2 การบันทึกข้อมูล (Encode) บันทึกผลจากการอ่าน ขั้นที่ 3 การเขียนสะท้อนผล (Annotate) เขียนสะท้อนผลจากการอ่าน ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Ponder) สะท้อนผลจากการอ่านและการคิดผ่านการนำเสนองานเขียนของตนเองและแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น (วีรภัทร ศุภรสิงห์, 2562; อสิริยาภรณ์ พิงจิตร์ และกาญจนา วิชญาปกรณ์, 2566)

เพื่อให้การพัฒนาทักษะการร่วมมือเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสาร ผู้ศึกษาได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันและการมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อนำมาจัดการเรียนรู้ร่วมกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี ผู้ศึกษาพบว่าการสอนโดยการอภิปรายกลุ่มย่อย (Small group discussion) เป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการร่วมมือของผู้เรียนได้ เนื่องจากเป็นการสอนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ส่งเสริมการทำงานกลุ่ม ระดมความคิดเห็นร่วมกัน ฝึกการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ฝึกฝนทักษะการสื่อสาร และฝึกการค้นคว้าหาความรู้มาเพื่ออภิปรายให้ผู้อื่น (สุมาลี อ่อมชัยกาศ, 2563) การสอนโดยการอภิปรายกลุ่มย่อยจึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้จากกระบวนการกลุ่มและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้เรียน ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการร่วมมือ และสมรรถนะการสื่อสารได้ด้วย

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและศึกษาแนวทางการพัฒนาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาการนำกลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารและทักษะการร่วมมือ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ด้านสมรรถนะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาภาษาไทย หลังจัดการเรียนรู้ โดยใช้ กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย
2. เพื่อศึกษาทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างเรียน โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สมรรถนะการสื่อสาร** หมายถึง ความสามารถในการรับสารและส่งสาร สามารถเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุเป้าหมายในการสื่อสาร โดยอาศัยองค์ประกอบการสื่อสารของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ประกอบด้วย 1) รับสารอย่างมีสติและถ่วงดุลเพื่อให้เกิดความเข้าใจ 2) รับส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง และ 3) เลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร วัดได้จากแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นอิงตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)

2. **ทักษะการร่วมมือ** หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้เรียนอันแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือเป็นความสามารถที่เกิดจากการฝึกฝนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่การร่วมกันหาคำตอบ แก้ไขปัญหา หรือสร้างสรรค์ผลงาน จนบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งผู้ศึกษาสังเคราะห์ขึ้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ทักษะการร่วมมือปฏิบัติ 2) ทักษะความร่วมมือรับผิดชอบ 3) ทักษะการร่วมมือเรียนรู้ 4) ทักษะการร่วมมือสรุปความคิดรวบยอดวัดได้โดยใช้แบบประเมินทักษะการร่วมมือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น

3. **กลวิธีอาร์ อี เอ พี** หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และการเขียน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการอ่าน ได้จัดระเบียบทางความคิดขณะอ่าน ควบคู่กับการฝึกฝนด้านการเขียนในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย รวมถึงฝึกให้ผู้เรียนได้สร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน มี 4 ขั้นตอน อิงตามแนวคิดของ Eanet and Manzo (1976) คือ ขั้นที่ 1 การอ่าน (Read) ขั้นที่ 2 การบันทึกข้อมูล (Encode) ขั้นที่ 3 การเขียนอธิบาย (Annotate) และ ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Ponder)

4. **การสอนโดยการอภิปรายกลุ่มย่อย** หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อมุ่งให้มีโอกาสสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ต่าง ๆ ในประเด็นที่กำหนดโดยผู้สอน จากนั้นหาคำตอบ แนวทาง หรือแก้ปัญหา หรือสร้างสรรค์ผลงาน และสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม โดยการศึกษาครั้งนี้เลือกใช้ การจัดกลุ่มอภิปรายแบบกันเอง (Informal group discussion) การจัดกลุ่มอภิปรายแบบระดมสมอง (Brainstorming group) การจัดกลุ่มอภิปรายแบบเวียนรอบวง (Circular response group) และอภิปรายกลุ่มทำงาน (Task group)

5. **กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย** หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้ศึกษาได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำการสอนแบบการอภิปรายกลุ่มย่อยวิธีต่าง ๆ มาจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นของกลวิธีอาร์ อี เอ พี ตามความเหมาะสมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารและทักษะการร่วมมือของผู้เรียนได้ ทั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกการสอนโดยการอภิปรายกลุ่มย่อยมาใช้ร่วมกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การอ่าน (Read) เป็นขั้นการอ่านข้อความเพื่อทำความเข้าใจ ผู้เรียนศึกษาบทอ่านที่ครูกำหนดให้ ค้นหา คำศัพท์ และคำสำคัญ รวมถึงหาสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง โดยจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจ และสร้าง

บรรยากาศที่ดีในการอ่าน นำไปสู่การอภิปรายในกลุ่มย่อยแบบกันเอง จัดกิจกรรมให้สมาชิกในกลุ่มได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ จากเรื่องที่ได้ศึกษาและจากประเด็นที่ผู้สอนกำหนดให้

ขั้นที่ 2 การบันทึกข้อมูล (Encode) เป็นขั้นจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกจับใจความ ตีความ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินค่า หรือแสดงความคิดเห็น โดยให้ผู้เรียนได้บันทึกและสรุปเนื้อหาจากเรื่องที่อ่าน จากนั้นจัดกลุ่มอภิปรายแบบระดมสมอง คือ ให้แสวงหาความคิดสร้างสรรค์จากสมาชิกทุกคนให้ได้มากที่สุด หรือ จัดกลุ่มอภิปรายแบบเวียนรอบวง คือ ให้สมาชิกทุกคนอภิปราย แสดงความคิดเห็นจากประเด็นที่กำหนดไว้ โดยการให้สมาชิกแต่ละคนได้เปลี่ยนกันพูดตามเวลาที่กำหนดในระยะเวลาที่เท่ากัน จากนั้นเวียนกันไปทีละคนจนครบทุกคน เพื่อนำความคิดที่ได้ไปดำเนินกิจกรรมในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 3 การเขียนอธิบาย (Annotate) เป็นขั้นการเขียนนำเสนอผลที่ได้จากการอ่านและวิเคราะห์ โดยนำมาเขียนสื่อสารตามวัตถุประสงค์ที่ครูกำหนด คือ เขียนอธิบาย เขียนโน้มน้าวชักจูง และเขียนแสดงความคิดเห็น โดยใช้การอภิปรายกลุ่มทำงาน คือ มอบหมายให้สมาชิกกลุ่มได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปรายวางแผนการทำงานการเขียน ทำตามเป้าหมาย บทบาท และภาระงานที่กำหนดไว้ จนงานออกมาสำเร็จ

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Ponder) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้สะท้อนผลด้วยการจัดกลุ่มอภิปรายแบบกันเอง โดยให้สมาชิกในกลุ่มได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น การสะท้อนผลจากการอ่าน การเขียน และประสบการณ์ที่ได้จากการทำกิจกรรม หลังจากนั้นนำเสนองานเขียนของตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและเพื่อนในชั้นเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสาร และทักษะการร่วมมือ ส่งผลให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายทั้งในการศึกษาต่อและการดำเนินชีวิตในอนาคตได้
2. ผู้สอนได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารและทักษะการร่วมมือ โดยบูรณาการกลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อยที่สามารถนำไปปรับใช้ในบริบทที่หลากหลาย เกิดองค์ความรู้ใหม่ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย
3. สถานศึกษาได้แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารและทักษะการร่วมมือ ซึ่งสามารถขยายผลสู่การพัฒนาการเรียนการสอนในระดับชั้นอื่น หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้

วิธีดำเนินการศึกษา

ผู้ศึกษาดำเนินการศึกษาในประเด็น ดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

เนื้อหาในหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสมรรถนะการสื่อสารในหลักสูตรฐานสมรรถนะของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย

ตัวแปรตาม คือ สมรรถนะด้านการสื่อสาร และทักษะการร่วมมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารและทักษะการร่วมมือ จำนวน 5 แผน รวม 18 ชั่วโมง โดยผู้ศึกษาได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณา พบว่าทุกแผนการจัดการเรียนรู้มีระดับคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = 0.31) สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ได้ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน ดังนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เอลิเยนสปีชีส์ ใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อยแบบกันเอง ในขั้นที่ 1 การอ่าน (Read)

2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง เข้าฮา เย็นเฮ ใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ร่วมกับการจัดกลุ่มอภิปรายแบบระดมสมอง ในขั้นที่ 2 การบันทึกข้อมูล (Encode)

3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง วัฒนธรรมแปลกในต่างแดน ใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ร่วมกับการจัดกลุ่มอภิปรายแบบเวียนรอบวง ในขั้นที่ 2 การบันทึกข้อมูล (Encode)

4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เทคโนโลยีเปลี่ยนโลก ใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ร่วมกับการจัดกลุ่มอภิปรายกลุ่มทำงาน ในขั้นที่ 3 การเขียนอธิบาย (Annotate)

5) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ด้านมืด AI ใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อยแบบกันเอง ในขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Ponder)

2. แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสาร มีลักษณะเป็นแบบประเมินจากการตอบคำถามแบบปรนัย 4 ตัวเลือก และอัตนัยเขียนตอบ มีจำนวน 23 ข้อ 45 คะแนน แบ่งเป็น 3 ตอน คือ 1) รับสารอย่างมีสติและถอดรหัสเพื่อให้เกิดความเข้าใจ 10 ข้อ 15 คะแนน 2) รับส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง 10 ข้อ 15 คะแนน และ 3) เลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร 3 ข้อ 15 คะแนน มีระดับในการแปลผลสมรรถนะออกเป็น 4 ระดับ คือ เริ่มต้น กำลังพัฒนา สามารถ เห็นใจความคาดหวัง อ้างอิงตามกรอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) นำผลคะแนนมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ขึ้นไป หากคุณภาพโดยการหาค่า IOC ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบแบบประเมินสมรรถนะการสื่อสาร พบว่า มีค่า IOC รายข้ออยู่ในช่วง 0.80-1.00 สามารถนำไปใช้ได้

3. แบบประเมินทักษะการร่วมมือ มีลักษณะเป็นรายการบันทึกพฤติกรรมโดยครูผู้สอน มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยมีองค์ประกอบของทักษะการร่วมมือ คือ 1) ทักษะการร่วมมือปฏิบัติ 2) ทักษะความร่วมมือรับผิดชอบ 3) ทักษะการร่วมมือเรียนรู้ และ 4) ทักษะการร่วมมือสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งสิ้น 16 ข้อ มีระดับในการแปลผล 4 ระดับ คือ ปรับปรุง พอใช้ ปานกลาง ดี ดีเยี่ยม (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) นำผลคะแนนมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ขึ้นไป หากคุณภาพโดยการหาค่า IOC ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบแบบประเมิน มีค่า IOC รายข้ออยู่ในช่วง 0.60-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจาก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตศึกษาและเก็บข้อมูลนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2567

2. จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3. นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย จำนวน 5 แผน รวม 18 ชั่วโมง ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. ประเมินทักษะการร่วมมือของกลุ่มตัวอย่างระหว่างเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน รวม 5 ครั้ง โดยผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นนำผลการประเมินมาแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

5. ประเมินสมรรถนะการสื่อสารโดยใช้แบบประเมินสมรรถนะการสื่อสารหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ของแบบประเมิน

6. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาวิเคราะห์ข้อมูล ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ แปลผล และนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สมรรถนะการสื่อสารหลังเรียน ดำเนินการโดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกับค่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างเดียว (One-sample t-test) เทียบกับเกณฑ์การแปลผลร้อยละ 60 มีระดับในการแปลผลสมรรถนะออกเป็น 4 ระดับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ดังต่อไปนี้

ร้อยละ	80 – 100	หมายถึง มีสมรรถนะการสื่อสารระดับเหนือความคาดหวัง
ร้อยละ	60 – 79	หมายถึง มีสมรรถนะการสื่อสารระดับสามารถ
ร้อยละ	40 – 59	หมายถึง มีสมรรถนะการสื่อสารระดับกำลังพัฒนา
ร้อยละ	1 – 39	หมายถึง มีสมรรถนะการสื่อสารระดับเริ่มต้น

2. การวิเคราะห์ทักษะการร่วมมือระหว่างเรียน ดำเนินการโดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เทียบกับเกณฑ์การแปลผลร้อยละ 60 โดยมีเกณฑ์การแปลผล ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

ร้อยละ	81 – 100	หมายถึง มีทักษะการร่วมมืออยู่ในระดับดีเยี่ยม
ร้อยละ	60 – 80	หมายถึง มีทักษะการร่วมมืออยู่ในระดับดี
ร้อยละ	40 – 59	หมายถึง มีทักษะการร่วมมืออยู่ในระดับปานกลาง
ร้อยละ	20 – 39	หมายถึง มีทักษะการร่วมมืออยู่ในระดับพอใช้
ร้อยละ	0 – 19	หมายถึง มีทักษะการร่วมมืออยู่ในระดับปรับปรุง

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษสมรรถนะการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาภาษาไทย หลังจัดการเรียนรู้ โดยใช้กลยุทธ์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สมรรถนะการสื่อสารหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 60 (n=40)

องค์ประกอบ สมรรถนะการสื่อสาร	คะแนน เต็ม	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ	ระดับ สมรรถนะ	df	t	p
1. การรับสารอย่างมีสติและ ถอดรหัสเพื่อให้เกิดความเข้าใจ	15	10.13	1.29	67.50	สามารถ	39	5.44	.00**
2. การรับส่งสารบนพื้นฐานความ เข้าใจและความเคารพในความ คิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง	15	11.79	1.77	78.58	สามารถ	39	9.85	.00**
3. การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความ รับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์ในการสื่อสาร	15	11.25	1.67	75.00	สามารถ	39	8.42	.00**
รวม	45	33.16	3.49	73.69	สามารถ	39	11.01	.00**

**p < .01

จากตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาศมรรถนะการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาภาษาไทย ภายหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย พบว่า นักเรียนมีสมรรถนะการสื่อสารในภาพรวมอยู่ในระดับสามารถ ผลการประเมินสมรรถนะการสื่อสารหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าเฉลี่ยรวม 33.16 คะแนน จากคะแนนเต็ม 45 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 73.69 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม 3.49 ซึ่งผ่านตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 60

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบสมรรถนะการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาภาษาไทย หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย ทั้ง 3 องค์ประกอบ พบว่า

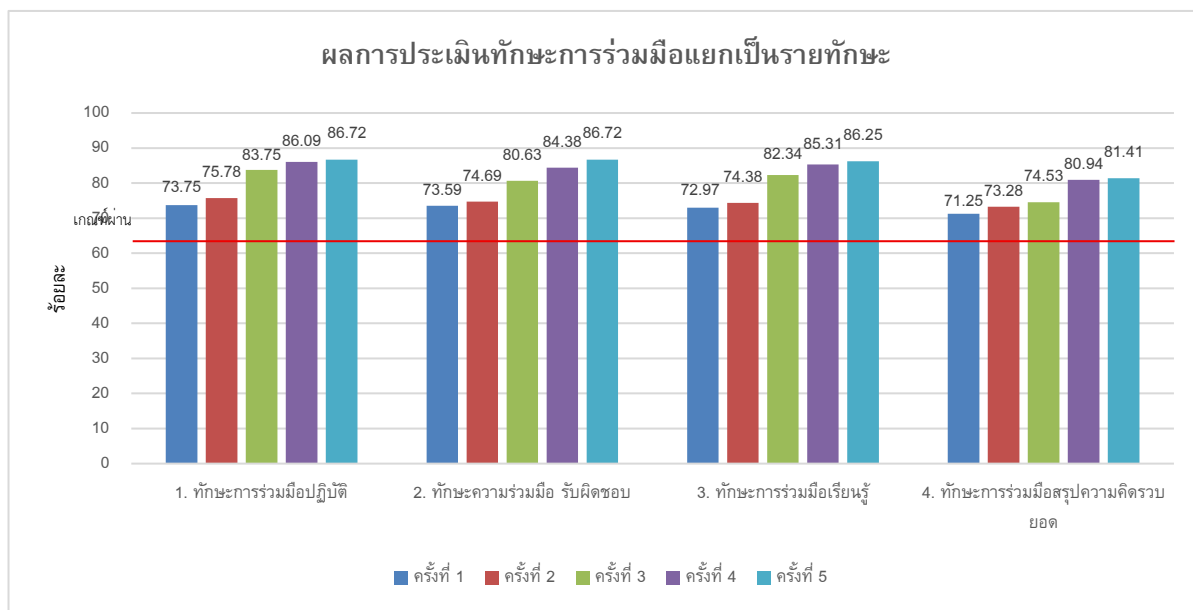
องค์ประกอบที่ 1 การรับสารอย่างมีสติและถอดรหัสเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ปรากฏว่ามีคะแนนระดับสมรรถนะการสื่อสารอยู่ในระดับสามารถ ผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าเฉลี่ย 10.13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 67.50 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.29 ซึ่งผ่านตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 60

องค์ประกอบที่ 2 การรับส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ปรากฏว่ามีคะแนนระดับสมรรถนะการสื่อสารอยู่ในระดับสามารถ ผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าเฉลี่ย 11.79 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78.58 โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.77 ซึ่งผ่านตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 60

องค์ประกอบที่ 3 การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ปรากฏว่ามีคะแนนระดับสมรรถนะการสื่อสารอยู่ในระดับสามารถ ผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าเฉลี่ย 11.25 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.67 ซึ่งผ่านตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 60

2. ผลการศึกษาทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างจัดการเรียนรู้ โดยใช้กลยุทธ์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย โดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 60 จำนวน 5 ครั้ง ปรากฏดังแผนภูมิที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงผลการประเมินทักษะการร่วมมือระหว่างจัดการเรียนรู้แยกเป็นรายทักษะ จำนวน 5 ครั้ง

จากแผนภาพที่ 1 แสดงผลการศึกษาทักษะการร่วมมือของนักเรียนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลยุทธ์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อยได้รับการพัฒนาขึ้น โดยจากการประเมินทั้ง 5 ครั้ง แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีทักษะการร่วมมือผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในทุกครั้งของการประเมิน นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการร่วมมือทั้ง 4 ด้านของตนได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวโน้มของการพัฒนาที่ขึ้นตลอดระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ทักษะการร่วมมือปฏิบัติ มีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ ครั้งที่ 1 มีคะแนนร้อยละ 73.75 อยู่ในระดับดี ครั้งที่ 2 มีคะแนนร้อยละ 75.78 อยู่ในระดับดี ครั้งที่ 3 มีคะแนนร้อยละ 83.75 อยู่ในระดับดีเยี่ยม ครั้งที่ 4 มีคะแนนร้อยละ 86.09 อยู่ในระดับดีเยี่ยมและครั้งที่ 5 มีคะแนนร้อยละ 86.72 อยู่ในระดับดีเยี่ยม

ทักษะความร่วมมือรับผิดชอบ มีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ ครั้งที่ 1 มีคะแนนร้อยละ 73.59 อยู่ในระดับดี ครั้งที่ 2 มีคะแนนร้อยละ 74.69 อยู่ในระดับดี ครั้งที่ 3 มีคะแนนร้อยละ 80.63 อยู่ในระดับดีเยี่ยม ครั้งที่ 4 มีคะแนนร้อยละ 84.38 อยู่ในระดับดีเยี่ยม และครั้งที่ 5 มีคะแนนร้อยละ 86.72 อยู่ในระดับดีเยี่ยม

ทักษะการร่วมมือเรียนรู้ มีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ ครั้งที่ 1 มีคะแนนร้อยละ 72.97 อยู่ในระดับดี ครั้งที่ 2 มีคะแนนร้อยละ 74.38 อยู่ในระดับดี ครั้งที่ 3 มีคะแนนร้อยละ 82.34 อยู่ในระดับดีเยี่ยม ครั้งที่ 4 มีคะแนนร้อยละ 85.31 อยู่ในระดับดีเยี่ยม และครั้งที่ 5 มีคะแนนร้อยละ 86.25 อยู่ในระดับดีเยี่ยม

ทักษะการร่วมมือสรุปความคิดรวบยอด มีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ ครั้งที่ 1 มีคะแนนร้อยละ 71.25 อยู่ในระดับดี ครั้งที่ 2 มีคะแนนร้อยละ 73.28 อยู่ในระดับดี ครั้งที่ 3 มีคะแนนร้อยละ 74.53 อยู่ในระดับดี ครั้งที่ 4 มีคะแนนร้อยละ 80.94 อยู่ในระดับดีเยี่ยม และครั้งที่ 5 มีคะแนนร้อยละ 81.41 อยู่ในระดับดีเยี่ยม

อภิปรายผลการศึกษา

1. สมรรถนะการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาภาษาไทย หลังจัดการเรียนรู้ โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้ศึกษาแบ่งประเด็นอภิปรายตามองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 องค์ประกอบด้านการรับสารอย่างมีสติและถอดรหัสเพื่อให้เกิดความเข้าใจ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าเฉลี่ย 10.13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 67.50 อาจเป็นเพราะผู้ศึกษาได้ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด องค์ประกอบสมรรถนะการสื่อสาร คัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน และออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารด้านการรับสารอย่างมีสติและถอดรหัสเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างเป็นขั้นตอน โดยเฉพาะขั้นที่ 1 การอ่าน (Read) ผู้เรียนได้ฝึกอ่านข้อความเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ค้นหาคำศัพท์ คำสำคัญ และสาระสำคัญของเรื่อง โดยผู้ศึกษาได้คัดเลือกบทอ่านที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านนี้ เช่น การให้ผู้เรียนตระหนักถึงโทษของสุรา ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง เข้าสา เย็นเฮ หรือการตระหนักถึงการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เทคโนโลยีเปลี่ยนโลก และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ด้านมืด AI เป็นต้น จากนั้นจึงฝึกฝนการบันทึกข้อมูลในขั้นที่ 2 การบันทึกข้อมูล (Encode) โดยผู้เรียนบันทึกข้อมูลจากเรื่องที่ได้อ่าน และตอบคำถามจากการอ่าน ซึ่งระดับของคำถามแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านวินิจฉัย และการอ่านประเมินค่า ส่งผลให้เกิดการฝึกฝนสมรรถนะด้านการรับสารอย่างมีสติและถอดรหัสเพื่อให้เกิดความเข้าใจจากการวิเคราะห์และตอบข้อคำถามที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ วีรภัทร ศุภรังษี (2562) กล่าวว่า กลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่มีขั้นตอนในการสนับสนุน ส่งเสริม และกระตุ้นความสามารถการอ่านให้มีประสิทธิภาพ ช่วยตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนให้สามารถอธิบาย วิเคราะห์ และสังเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ โดยใช้กระบวนการคิดร่วมกับกระบวนการเขียนรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายในการสรุปความ วิพากษ์วิจารณ์ เชื่อมโยง และตอบสนองกับเรื่องที่อ่านอย่างเป็นระบบ

ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำการสอนโดยการอภิปรายกลุ่มย่อยมาจัดกิจกรรมร่วมกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนทัศนะ ระดมความคิดเห็นและฝึกฝนการทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยเลือกวิธีการอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารในแต่ละขั้นตอนของกลวิธีอาร์ อี เอ พี และในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสารอย่างมีสติ โดยเฉพาะ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เอลีเซียนซิส ร่วมกับการอภิปรายแบบกันเอง (Informal group discussion) ในขั้นที่ 1 การอ่าน (Read) เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ จากเรื่องที่ได้อ่าน นำไปสู่การคิดและตอบคำถามเพื่อให้เกิดการรับสารอย่างมีสติและถอดรหัสเพื่อให้เกิดความเข้าใจ สอดคล้องกับ Agustina, Setyawan, & Susanto (2020) ที่กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มย่อย ผู้เรียนจะได้รับการกระตุ้นให้สำรวจแนวคิด เพิ่มความเข้าใจในสิ่งใหม่ ๆ เทคนิคในการแก้ปัญหา ส่งเสริมพัฒนาการคิดและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงความร่วมมือของกลุ่ม และเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการตัดสินใจ

1.2 องค์ประกอบด้านการรับส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าเฉลี่ย 11.79 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78.58 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบด้านนี้ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เคารพความคิดเห็นที่แตกต่างกันทั้งจากวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ อีกทั้งยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สื่อสารกันโดยปราศจากอคติ และเข้าใจความแตกต่าง ซึ่งประเด็นเหล่านี้เป็นประเด็นที่มีความทันสมัย น่าสนใจ สอดคล้องกับยุคสมัย ผู้เรียนจึงสามารถเรียนรู้และเข้าใจจนสามารถพัฒนาสมรรถนะด้านนี้ได้อย่างรวดเร็ว สามารถแสดงออกให้เห็นถึงการรับส่งสารบนพื้นฐานของความเข้าใจและเคารพความแตกต่างได้เป็นอย่างดี ประกอบกับผู้ศึกษาได้นำเนื้อหาอันเป็นประเด็นทางสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้ฝึกพัฒนาสมรรถนะด้านนี้ ผู้เรียนจึงเกิดความสนใจ และสามารถพัฒนาสมรรถนะด้านนี้ได้ดี

นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้ฝึกฝนการรับส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากการที่ผู้ศึกษาได้ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด องค์ประกอบสมรรถนะการสื่อสาร คัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน และออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อยอย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยในขั้นที่ 1 การอ่าน (Read) ผู้เรียนรับสารจากการอ่านและทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานเขียนที่ให้ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย จนเกิดความเข้าใจในการรับสารและเกิดความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง เช่น บทอ่านจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เอลิเยนสปีซีส์ บทอ่านจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง วัฒนธรรมแปลกในต่างแดน จากนั้นจึงฝึกฝนการบันทึกข้อมูลในขั้นที่ 2 การบันทึกข้อมูล (Encode) โดยผู้เรียนฝึกฝนการบันทึกข้อมูลจากเรื่องที่อ่าน และตอบคำถามจากการอ่าน ซึ่งระดับของคำถามแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านนิจสาร และการอ่านประเมินค่า ผู้เรียนได้เรียนรู้การรับส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากการตอบข้อคำถามที่กำหนด ถัดไปจึงฝึกฝนขั้นที่ 3 คือ การเขียนอธิบาย (Annotate) ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอ่านมาส่งสารผ่านการเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการเขียนอธิบาย เขียนโน้มน้าวชักจูง และเขียนแสดงความคิดเห็น อันเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถรับส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจ เคารพในความคิดเห็น และวัฒนธรรมที่แตกต่างได้เป็นอย่างดี นำไปสู่ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Ponder) ผู้เรียนนำผลงานการเขียนสื่อสารของตนเองมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ส่งผลให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทบทวน และสะท้อนคิด ในประเด็นการรับส่งสารบนพื้นฐานของความเข้าใจ เกิดการเคารพความคิดเห็นและความแตกต่างทางวัฒนธรรม การใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ดังกล่าวส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสาร สอดคล้องกับ อิสริยาภรณ์ พิงจิตร และกาญจนา วิชญาภรณ์ (2566) ที่กล่าวว่า กลวิธี อาร์ อี เอ พี นอกจากจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์แล้ว ยังช่วยพัฒนาทักษะการคิด การอ่านและการเขียนของผู้เรียนไปพร้อม ๆ ส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการอ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในเนื้อหาอื่น ๆ ในห้องเรียนได้

การจัดการเรียนรู้โดยกลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการสอนโดยการอภิปรายกลุ่มย่อยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการอภิปรายกลุ่มย่อยในแต่ละขั้น เพื่อให้เกิดความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง โดยใช้กระบวนการกลุ่มให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อค้นหาคำตอบจากประเด็นต่าง ๆ ของเนื้อหาในบทเรียน โดยเฉพาะ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง วัฒนธรรมแปลกในต่างแดน ใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายแบบเวียนรอบวง (Circular response group) ในขั้นที่ 2 การบันทึกข้อมูล (Encode) เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างทั่วถึง ส่งผลให้เกิดความเข้าใจและความเคารพในความคิดเห็นที่ต่างกักันด้วย สอดคล้องกับ ทิศนา ขมมณี (2556) ที่กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มย่อยเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้างขึ้น

1.3 องค์ประกอบด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าเฉลี่ย 11.25 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบด้านนี้ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถออกแบบการสื่อสารเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม การออกแบบการสื่อสารดังกล่าวเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวผู้เรียน ผู้เรียนสามารถออกแบบการสื่อสารเพื่อให้เกิดประโยชน์กับตนเองหรือสังคมได้ เช่น เขียนอธิบายความสำคัญของการรู้เท่าทันภัยหลอกลวงยุคดิจิทัล เขียนโน้มน้าวให้ผู้คนเลิกยุ่งเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า หรือเขียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นผลกระทบของ AI ต่อการศึกษา อีกทั้งผู้ศึกษายังได้ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด องค์ประกอบสมรรถนะการสื่อสาร คัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน และออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมตั้งแต่ขั้นที่ 1 การอ่าน (Read) โดยเรียนรู้จากการอ่านตัวอย่างบทความอันมีประเด็นที่

หลากหลาย เช่น ประเด็นเกี่ยวกับการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม ประเด็นการโน้มน้าวใจให้เห็นถึงปัญหาทางสังคม การแสดงความคิดเห็นในประเด็นทางวัฒนธรรม นำไปสู่การบันทึกข้อมูล และตอบคำถามจากเรื่องทีอ่านในขั้นที่ 2 บันทึกข้อมูล (Encode) จากนั้นจึงนำไปสู่การเขียนอธิบายสื่อสาร ในขั้นที่ 3 การเขียนอธิบาย (Annotate) โดยผู้เรียนฝึกฝน การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร คือ ผู้เรียนได้ฝึกเขียนอธิบาย เขียนโน้มน้าว ชักจูง และเขียนแสดงความคิดเห็นจากประเด็นที่กำหนด รวมถึงสร้างสรรค์ผลงานการเขียนสื่อสารของตนเองอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Ponde) ผู้เรียนนำผลงานการเขียนสื่อสารของตนเองมา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน วิเคราะห์จุดเด่นจุดที่ควรพัฒนาในการสื่อสารให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับ โอบบ่อม ตัวละมูล (2563) ที่ได้อธิบายว่ากลวิธี อาร์ อี เอ พี สามารถเพิ่มและพัฒนาความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ เพิ่มและพัฒนาความสามารถในการเขียน ความรู้เกี่ยวกับบทความ ความรู้สึกรู้สีกในการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์และความเป็นสมาชิกภาพในความมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน

การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย ส่งผลให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จาก การอภิปรายกลุ่มย่อยในแต่ละขั้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เทคโนโลยีเปลี่ยนโลก ใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มทำงาน (Task group) ในขั้นที่ 3 การเขียนอธิบาย (Annotate) ผู้เรียนได้ร่วมกันวางแผนการเขียนสื่อสาร ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการเลือกใช้กลวิธีการ สื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ไปจนถึงการสร้างสรรค์ผลงานการเขียนสื่อสารเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ในการสื่อสารโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับ Agustina, Setyawan, & Susanto (2020) ที่ กล่าวว่า วิธีการอภิปรายกลุ่มย่อยมีประสิทธิภาพในการนำมาใช้เรียนรู้ โดยต้องมีขั้นตอนและนวัตกรรมการนำไปใช้ที่เหมาะสม อีกทั้งการสอนโดยการอภิปรายกลุ่มย่อยช่วยเพิ่มความสนใจของผู้เรียน การคงไว้ซึ่งความรู้และทักษะ การถ่ายโอนแนวคิดไปสู่ การแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์ และการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ทักษะการร่วมมือของนักเรียนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปราย กลุ่มย่อยได้รับการพัฒนาขึ้น โดยจากการประเมินระหว่างเรียนจำนวน 5 ครั้ง แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีทักษะการร่วมมืออยู่ใน ระดับดีถึงดีเยี่ยม ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และมีแนวโน้มของการพัฒนาดีขึ้นตลอดระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ศึกษาแบ่งประเด็นอภิปรายตามองค์ประกอบ ดังนี้

2.1 ทักษะการร่วมมือปฏิบัติ มีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ จากการประเมินครั้งที่ 1 มีคะแนนร้อยละ 73.75 ครั้งที่ 2 มีคะแนนร้อยละ 75.78 ครั้งที่ 3 มีคะแนนร้อยละ 83.75 ครั้งที่ 4 มีคะแนนร้อยละ 86.09 และครั้งที่ 5 มีคะแนน ร้อยละ 86.72 จะเห็นได้ว่าทักษะการร่วมมือปฏิบัติมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 5 อีกทั้งยังเป็นทักษะที่มี การพัฒนาที่โดดเด่นกว่าทักษะอื่น อาจเนื่องมาจาก ทักษะด้านนี้เป็นทักษะที่ผู้สอนสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ทันทีจาก การจัดกิจกรรมด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการสอนโดยการอภิปรายกลุ่มย่อยที่เน้นการลงมือปฏิบัติร่วมกัน ทำตามข้อตกลง และกติกาการทำงานในชั้นเรียน ส่งเสริมผู้เรียนให้มีปฏิสัมพันธ์ และมีทักษะทางสังคมร่วมกัน อีกทั้งผู้ศึกษายังได้ศึกษา มาตรฐาน ตัวชี้วัด ลักษณะพฤติกรรมของทักษะการร่วมมือ คัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน และ ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมความสำเร็จของกลุ่ม จากการมอบหมายให้ปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกัน กำหนด ข้อตกลงและเงื่อนไขในการปฏิบัติงานกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้มีบทบาทในการปฏิบัติงานของกลุ่มให้ สำเร็จ จากการนำกลวิธีอาร์ อี เอ พี มาจัดกิจกรรมร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย เช่น ขั้นที่ 1 การอ่าน (Read) ร่วมกับการจัด กลุ่มอภิปรายแบบกันเอง ขั้นนี้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกันฝึกการร่วมมือปฏิบัติโดยแสดงปฏิสัมพันธ์ในการทำงานจากการ อภิปรายกลุ่มย่อยในเรื่องที่ได้อ่าน ผู้เรียนได้นั่งเป็นกลุ่ม ฝึกแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น สอดคล้องกับ Gillies (2016) ที่กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมและการจัดกลุ่มอย่างเหมาะสมมีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม ซึ่งเป็นพื้นฐานของการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และ ทิศนา แหมมณี (2557) ได้กล่าวว่า การฟังและเกื้อกูลกัน

จะต้องมีความตระหนักว่า สมาชิกทุกคนมีความสำคัญ และความสำเร็จของกลุ่มขึ้นกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะที่เดียวกัน สมาชิกแต่ละคนจะประสบความสำเร็จได้ ก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ ความสำเร็จของบุคคลและของกลุ่มขึ้นอยู่กับกันและกัน

2.2 ทักษะความร่วมมือรับผิดชอบ มีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ ครั้งที่ 1 มีคะแนนร้อยละ 73.59 ครั้งที่ 2 มีคะแนนร้อยละ 74.69 ครั้งที่ 3 มีคะแนนร้อยละ 80.63 ครั้งที่ 4 มีคะแนนร้อยละ 84.38 และครั้งที่ 5 มีคะแนนร้อยละ 86.72 อาจเนื่องมาจาก ผู้ศึกษาได้ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด ลักษณะพฤติกรรมของทักษะการร่วมมือ คัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน และออกแบบการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมมือกันรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย สร้างข้อตกลงและแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จนสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ จากการนำกลวิธีอาร์ อี เอ พี มาใช้ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย เช่น ขั้นที่ 2 การบันทึกข้อมูล (Encode) ร่วมกับจัดกลุ่มอภิปรายแบบระดมสมอง หรือ อภิปรายแบบเวียนรอบวง ขั้นนี้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมมือรับผิดชอบผ่านการปฏิบัติตามกติกาของการระดมสมองและการเวียนรอบวง รวมถึงต้องมีความรับผิดชอบในการรักษาเวลาตามเงื่อนไขที่ครูกำหนด คือ กำหนดให้ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองให้ได้ข้อเสนอแนะมากที่สุดภายในเวลา 10 นาที หรือกำหนดให้ทุกคนพูดแสดงความคิดเห็นของตนคนละ 1 นาที โดยเปลี่ยนกันพูดจนครบทุกคน สอดคล้องกับ Johnson & Johnson, (2017) ที่ได้กล่าวว่า การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบในกลุ่ม (Role assignment) ช่วยให้สมาชิกแต่ละคนมีเป้าหมายที่ชัดเจนและส่งเสริมความรับผิดชอบต่อการทำงานร่วมกันจนสำเร็จ ซึ่งเป็นหัวใจของการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ

2.3 ทักษะการเรียนรู้ มีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ ครั้งที่ 1 มีคะแนนร้อยละ 72.97 ครั้งที่ 2 มีคะแนนร้อยละ 74.38 ครั้งที่ 3 มีคะแนนร้อยละ 82.34 ครั้งที่ 4 มีคะแนนร้อยละ 85.31 และครั้งที่ 5 มีคะแนนร้อยละ 86.25 อาจเนื่องมาจาก ผู้ศึกษาได้ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด ลักษณะพฤติกรรมของทักษะการเรียนรู้ คัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน และออกแบบการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการสอนโดยการอภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการศึกษาประเด็นที่ได้รับมอบหมาย สรุปเนื้อหาจากการอ่านหรืออภิปรายร่วมกัน จากการนำกลวิธีอาร์ อี เอ พี มาจัดกิจกรรมร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย เช่น ขั้นที่ 3 การเขียนอธิบาย (Annotate) ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มทำงาน ขั้นนี้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมมือกันเรียนรู้ผ่านการอภิปรายเพื่อทำงานกลุ่ม ร่วมกันวางแผนการทำงาน ช่วยกันศึกษาเนื้อหาของบทอ่าน และแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ผลงานกลุ่ม เพื่อให้งานออกมาสำเร็จ สอดคล้องกับ Slavin (1995) ที่กล่าวว่า การช่วยกันศึกษาเนื้อหาในกลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้ในการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่สมาชิกในกลุ่มช่วยกันค้นคว้า แบ่งปัน และสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน ทักษะเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อกัน การพึ่งพาอาศัยกัน และการเคารพความคิดเห็นที่หลากหลาย ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมในศตวรรษที่ 21

2.4 ทักษะการเรียนรู้สรุปความคิดรวบยอด มีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ ครั้งที่ 1 มีคะแนนร้อยละ 71.25 ครั้งที่ 2 มีคะแนนร้อยละ 73.28 ครั้งที่ 3 มีคะแนนร้อยละ 74.53 ครั้งที่ 4 มีคะแนนร้อยละ 80.94 และครั้งที่ 5 มีคะแนนร้อยละ 81.41 อาจเนื่องมาจาก ผู้ศึกษาได้ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด ลักษณะพฤติกรรมของทักษะการเรียนรู้ คัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน และออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสรุปความคิดรวบยอดโดยร่วมกันทบทวนเนื้อหาและภาระงานที่ร่วมกันศึกษา อภิปรายประเมินความก้าวหน้าและทบทวนความสำเร็จของงาน รวมถึงการรวบรวมเหตุผลเพื่อให้ได้ข้อสรุปของกลุ่ม จากการนำกลวิธีอาร์ อี เอ พี มาใช้ร่วมกับการสอนโดยการอภิปรายกลุ่มย่อย โดยเฉพาะ ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Ponder) ร่วมกับการจัดกลุ่มอภิปรายแบบกันเอง ขั้นนี้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปราย สะท้อนคิด ทบทวนเนื้อหาและภาระงานจากประเด็นที่ได้ศึกษาจากบทอ่าน และสรุปความคิดรวบยอดของผลงานที่ได้ลงมือปฏิบัติ รวมถึงประเมินความก้าวหน้าและความสำเร็จของงานท้ายชั่วโมงเรียนด้วย สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2557) ที่ชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบกลุ่มที่เน้นกระบวนการสรุป

ความคิดรวบยอดร่วมกันจะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการทำงานเป็นทีม และส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่ดีกว่าเดิมได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย สมรรถนะการสื่อสารองค์ประกอบการับสารอย่างมีสติและถอดรหัสเพื่อให้เกิดความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย 10.13 คิดเป็นร้อยละ 67.50 อยู่ในระดับสามารถ ซึ่งน้อยกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ดังนั้น ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนได้มีเวลาฝึกฝนสมรรถนะด้านนี้อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง เลือกสื่อที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการรับสารอย่างมีสติจากกิจกรรมและข้อคำถามในระดับง่ายก่อนแล้วจึงพัฒนาไปสู่กิจกรรมหรือคำถามระดับที่ยากขึ้น รวมทั้งควรให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนด้วยตนเองให้มากขึ้นด้วย

2. จากผลการศึกษาที่ทักษะการร่วมมือด้านที่ 4 ทักษะการร่วมมือสรุปความคิดรวบยอดระหว่างเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทักษะด้านอื่น ๆ ในทุกครั้งของการประเมิน อีกทั้งยังมีอัตราการพัฒนาช้ากว่าทักษะด้านอื่น ๆ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรวางแผนและออกแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีเวลาในการสรุปความคิดรวบยอด รวมถึงคอยกระตุ้นและย้ำเตือนให้ผู้เรียนได้ร่วมกันสรุปความคิดรวบยอดอยู่เสมอด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรนำการจัดการเรียนการสอนโดยกลวิธีอาร์ อี เอ พี และการอภิปรายกลุ่มย่อยไปใช้พัฒนาสมรรถนะหรือทักษะด้านอื่น เช่น สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม ทักษะการคิดขั้นสูง และจรรยาวัตร (Soft skills)

2. ควรพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารและทักษะการร่วมมือ โดยใช้เทคนิควิธีการที่ทันสมัย สอดคล้องกับผู้เรียนยุคใหม่ เช่น การเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive learning) โดยใช้เทคโนโลยี Interactive แอปพลิเคชันตอบโต้แบบ Real-time หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ผู้เรียนสามารถโต้ตอบและทำงานร่วมกันได้เหมือนในโลกเสมือนจริง

เอกสารอ้างอิง

- ทิศนา ขัมมณี. (2556). รูปแบบการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รณิชัย สวัสดิ์ และ รัตนะ บัวสนธิ์. (2565). การจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency-based education: CBE). *วารสารศิลปศาสตร์ราชชมงคลสุวรรณภูมิ*, 4(1), 187-201.
- วัชร มารุ่งเรือง. (2562). พัฒนาการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพด้วยการพัฒนาคน. *วารสารพุทธจิตวิทยา*, 4(2), 73-83
- วีรภัทร ศุภสิงห์. (2562). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี REAP ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564). *สมรรถนะการสื่อสาร*. สืบค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2567. จาก, <https://cbethailand.com>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2568). *Trends Shaping Education 2025*. สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2568, จาก <https://www.onec.go.th/th.php/page/view/Outstand/6107>.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุมาลี อ้อมชัยกาศ. (2563). *ความสามารถในการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับการสอนด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการอภิปรายกลุ่ม*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา (วิทยาศาสตร์ศึกษา), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสาวลักษณ์ พันธบุตร. (2560). *อยู่อย่างคนร่วมสมัยในยุคดิจิทัล (Living Contemporarily in the Digital Age)*. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*, 5(2), 161–167.
- อิสริยาภรณ์ พังจิตร และกาญจนา วิชญาปกรณ. (2566). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณคดีเป็นฐานร่วมกับกลวิธี REAP เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 34(2), 83–98.
- โอบอ้อม ตัวละมุล. (2563). *ผลการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรการสอน และเทคโนโลยีการเรียนรู้ (หลักสูตรและการสอน), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Agustina, D. A., Setyawan, F. H., & Susanto, S. (2020). Small group teaching and learning: Method and effect to student' learning achievement. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 619, 28–32. <https://doi.org/10.2991/assehr.k.211219.006>
- Eanet, M.G. and Manzo, A.V. (1976). REAP – strategy for improving reading/writing/study skills. *Journal of Reading*, 19(8), 647 – 652.
- Gillies, R. M. (2016). Cooperative Learning: Review of Research and Practice. *Australian Journal of Teacher Education*, 41(3). <https://doi.org/10.14221/ajte.2016v41n3.3>
- Johnson, D. W., & Johnson, F. P. (2017). *Joining together: Group theory and group skills* (12th ed.). Pearson.
- Slavin, R. E. (1995). *Cooperative learning: Theory, research, and practice*. Boston: Allyn & Bacon.
- Starfish Labz. (2024, February 7). *ส่องการให้ข้อเสนอแนะจาก World Economic Forum: งานไหนใช้ที่สุด*. Starfish Labz. สืบค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2567, จาก <https://www.starfishlabz.com/blog/1855-ส่องการให้ข้อเสนอแนะจาก-world-economic-forum-งานไหนใช้ที่สุด>
- Taylor, E. (2023). *Why is Communication Important: An Explanation*. Retrieved February 10, 2024, from <https://www.theknowledgeacademy.com/blog/why-is-communication-important/>
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st century skills: Learning for life in our times*. Jossey-Bass.